

ФУНДАМЕНТ ДЛЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ФІНАНСОВОЇ НАУКИ

Кінець XX ст. позначено активізацією дослідження фінансової думки України. Це привело до більш глибокого розуміння значимості попереднього національного наукового надбання, яке може і повинно сприяти у подальшому розвитку фінансової науки. Розпочався процес активного її переосмислення, формування нових наукових ідей, вільних від жорсткої цензури і радянських ідеологічних штампів та догматів. У цьому контексті знаковою подією є публікація справжньої «Енциклопедії» з історії фінансової думки України¹, яка поповнює скарбницю української фінансової науки. Вже з перших сторінок відчувається її фундаментальність у викладенні біографій і широта охоплення наукової спадщини представлених особистостей, розпочинаючи з XIX ст. і до початку XXI ст., що має стати теоретико-методологічним ключем наукових досліджень, сприяти розв'язанню завдань сучасної фінансової науки в Україні з урахуванням специфіки її наукового об'єкта та предмета дослідження.

Цінність цього видання в тому, що сучасна фінансова наука вперше матиме цільне уявлення генези і еволюції української фінансової думки через персоналії, їхню наукову і практичну діяльність. У порівнянні з іншими попередніми роботами його відрізняє системність, комплексність і повнота охоплення наукових здобутків.

Оригінальність дослідження перш за все в тому, що авторам удалося уникнути помилок попередників у висвітленні життя і творчості найбільш знакових українських економістів-фінансистів кінця XIX – початку XXI ст., вони подані в широкому контексті прогресу світової фінансової науки. Ця книга нарешті заповнює існуючу прогалину у вітчизняній науковій фінансово-економічній літературі, відроджує в пам'яті народу забуті, а то й заборонені свого часу імена, називає нові, які мають бути гордістю держави, країни і української фінансової науки.

Книга ще раз засвідчує самотність і світове визнання Київської економічної школи, окремих її вихованців, які підняли українську фінансову думку до світового рівня. Ознайомлення з її змістом дає можливість читачеві зрозуміти, чому так охоче наших науковців зараховують до скарбниці наукової думки інших держав. У цьому є і гордість за наших співвітчизників, які продукували свої ідеї і думки на рівні світо-

вої науки в умовах бездержавності України і утиску української мови в окремі періоди нашої історії, що стало однією з основ світового визнання існування української фінансової школи. Авторський колектив своїм дослідженням зробив ще один важливий крок у подоланні існуючої думки про «розчиненість» в економічній науці метрополії української фінансової науки, що є справою державного рівня.

Подаючи біографії фінансистів різних наукових центрів на території України (Харків – М. Алексєєнко, П. Мігулін та ін., Київ – А. Антонович, В. Желєзнов, П. Кованько, Д. Піхно, О. Білімович, батько і син Яснопольські, К. Воблий та ін., Одеса – Л. Федорович, Р. Орженцький та ін.), авторам вдалося показати місце і роль в економічній науці наукової думки Київської школи, яка склала фундамент української фінансової науки. Фундаментальність їх праць забезпечувалась високою освіченістю, знанням кількох іноземних мов та наполегливістю, яка

**Сергій
Циганов,**
д.е.н.,
професор
кафедри
міжнародних
фінансів Інституту
міжнародних
відносин
Київського
національного
університету
ім. Тараса
Шевченка

НОВІ ВИДАВАННЯ

¹ Фінансова думка України: в 3-х т. / С.В. Львовчкін, В.М. Федосов, С.І. Юрій, П.І. Юхименко; за редакцією д.е.н., проф. В.М. Федосова. - Київ - Тернопіль - Кондор, 2010. Т. 2. Енциклопедія. - 576 с.

була характерна для українських вчених. Це добрий приклад для сучасних молодих науковців.

Дане видання дає можливість простежити особливості еволюції фінансової думки України, відмінність її від західної, яку переважно представляє академічна наука. Працюючи у провідних навчальних закладах світу, українські професори активно займалися науковою діяльністю, продукуючи праці світового рівня. Як видно із критичного аналізу їхньої наукової спадщини, вони аналізували гроші і кредит, державні доходи (особливо податки) і державні видатки, державний кредит, державне фінансове господарство, його завдання і функції у взаємозв'язку з еволюцією поглядів на роль держави в економіці, світову фінансову думку та ін.

Зрозуміло, що навряд чи можна говорити про повну і остаточну завершеність цього дослідження, але на фоні існуючих робіт даного спрямування воно вирізняється своєю фундаментальністю й новизною у викладенні матеріалу про життя і наукові здобутки наших попередників. Представлене розмаїття їх думок і наукових здобутків буде слугувати фундаментом для сучасної фінансової науки. І це особливо важливо, бо дає можливість через персоналії зазирнути в минуле, що є пере-

думовою до свідомого вибору альтернативних варіантів рішень і дій в системі дійового державного управління фінансами і формування ефективної фінансової політики.

Дана книга акумулює великий масив довідкової інформації, що буде цікавим не лише науковцям, а й широкому колу читачів. В ній є багато цікавих думок і нових підходів, залучено значний обсяг історичних джерел, більшість з яких уперше введено до наукового обігу. Авторам вдалося через поданий біографічний матеріал крізь призму наукової проблематики відобразити логіку формування української фінансової думки, розкрити процес становлення і розвитку наукової школи українських економістів-фінансистів, що було обумовлене впливом цілого ряду чинників і обставин як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру. Вони у значній мірі подані авторами не лише як історичний феномен, а й матеріал для розуміння як минулого, так і сучасного України. Проте це явище настільки широке і багатопланове, що ще дуже довгий час буде ставити дослідникам питання до розв'язання.